

Kotihoidontuen kuntalisän myöntäminen vuonna 2023

Sivistyslautakunta 24.01.2023 § 11
23/02.05.01.00/2023

Valmistelija: varhaiskasvatuksen vastaava

Sonkajärven kunnan kunnanvaltuusto päätti 12.12.2022 kokouksessaan, että kotihoidontuen kuntalisään varataan 40 000 euroa, ja että sivistyslautakunnalle esitetään kriteerien päivittämistä siten, että kotihoidontuen kuntalisän määrä on 300 euroa / kk ja kuntalisää maksetaan koko vuodelta alle 2-vuotiaasta lapsesta.

Perhevapaat uudistuivat 1.8.2022. Uudessa perhevapaamallissa perheillä on enemmän mahdollisuuksia, valinnanvapautta ja joustoja perhevapaiden pitämiseen. Perhevapaauudistus tuo muutoksia myös kotihoidon tukeen. Jos lapsen laskettu syntymäaika on 4.9.2022 tai myöhemmin oikeus hoitovapaaseen ja kotihoidon tukeen alkaa, kun lapsen syntymästä on kulunut 160 arkipäivää. Lapsi on tuolloin noin 6 kuukauden ikäinen. Perhe voi pitää jäljelle jäävää vanhempainvapaata kotihoidon tuen kauden jälkeen.

Jos lapsen laskettu syntymäaika on ennen 4.9.2022 oikeus hoitovapaaseen ja kotihoidon tukeen alkaa vanhempainvapaan päättyessä. Lapsi on tuolloin noin 9 kuukauden ikäinen.

Sonkajärven kunnassa on kotihoidontuen piirissä vuoden 2022 aikana ollut kuukausittain keskimäärin 12 alle 2-vuotiaasta lasta. Kotihoidon tuen piirissä vuonna 2022 olevien lasten kohdalla on noudatettu aikaisempaa säädöstä perhevapaista. Vuonna 2023 kotihoidon tuen ja kuntalisän piirissä tulee olemaan sekä ennen että jälkeen 4.9.2022 syntyneitä lapsia ja sen vuoksi kotihoidontukea ja kuntalisää saavien lasten määrää on mahdotonta ennakoita.

Sonkajärven kunnan talousarvioon kotihoidontuen kuntalisään varattuja määrärahoja on jäänyt viime vuosien aikana käyttämättä. Määrärahat ja kuntalisän maksamisen kriteerit on päätetty siten, että määrärahat riittävät kaikille kuntalisään oikeutetuille. Osa avustukseen oikeutetuista perheistä on kuitenkin hakenut lastaan kunnalliseen varhaiskasvatukseen ja osa tukeen oikeutetuista perheistä ei ole tukea hakenut.

Kunta voi maksaa kotihoidontuen kuntalisää itse tai Kelan kautta. Kuntaliiton keväällä 2022 suorittaman kyselyn mukaan Kela hoitaa kuntalisän maksamisen 69 % kuntalisää maksavista kunnista ja 27 % kunnista maksaa kuntalisän itse. Loput kunnat maksavat kuntalisän osin itse, osin Kelan toimesta. Sonkajärvellä kuntalisä on maksettu kunnan toimesta perheiden sitä hakiessa. Jotta kaikki kotihoidontuen kuntalisään oikeutetut perheet saisivat avustuksen olisi kuntalisän maksaminen järkevää siirtää Kelan maksettavaksi kotihoidon tuen maksamisen yhteyteen.

Kuntalisäsopimuksen Kelan kanssa voi tehdä joko määräajaksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi. Kuntalisän maksaminen Kelan kautta on kunnille maksutonta. Kelan on saatava tieto kuntalisäsopimuksen solmimisesta ja muutoksista vähintään 2 kuukautta ennen sopimuksen haluttua voimaantuloa. Kunta valitsee Kelan sopimus pohjasta kunnalle sopivat maksamisen ehdot. Kela maksaa kuntalisän vain sopimukseen kirjattujen ehtojen mukaisesti ja vain niihin tukiin, jotka sisältyvät

sopimukseen. Kunta ei voi määrittellä sopimus pohjaan kuulumattomia lisäehtoja.

Sonkajärven kunnan kuntalisän maksamisen ehtoina aikaisemmin olleet kriteerit löytyvät Kelan sopimus pohjasta pois lukien minimi 3 kuukauden maksuehto, ehto siitä, ettei kuntalisää makseta, jos hakija saa eläkettä tai työttömyyskorvausta ja ehto kuntalisän maksamisesta kotihoidontuen päätöstä ja kuntalisän hakemista seuraavan kuukauden alusta. Ehdoista poistuisi myös yksityisen hoidon tukeen liittyvä ehto. Kuntalisän piirissä oleva kotona hoidettava alle kaksivuotias lapsi ei voi saada yhtä aikaa kotihoidon tukea/ kuntalisää ja yksityisen hoidon tukea. Perheen muut lapset voivat käyttää yksityisiä varhaiskasvatuspalveluita ja ovat siten oikeutettuja yksityisen hoidon tukeen. Kela ei maksa kotihoidon tukea ja kuntalisää kuukautta lyhyemmältä ajalta eikä takautuvasti. Jos kotihoidon tuki ja kuntalisä alkaa tai päättyy kesken kuukauden, maksetaan avustus ko. kuukaudelta ositettuna.

Kelan ja kunnan välinen sopimusluonnos sekä muutokset aikaisempiin kuntalisän myöntämisen ehtoihin lähetetään lautakunnan jäsenille oheismateriaalina.

Päätösesitys

Varhaiskasvatuksen vastaava:

Lautakunta päättää, että kuntalisän määrä on 300 euroa / kk ja kuntalisää maksetaan koko vuodelta alle 2-vuotiaasta lapsesta. Kuntalisä siirretään Kelan maksettavaksi toistaiseksi niin pian kuin sopimusmenettely sen mahdollistaa. Sopimus kotihoidontuen kuntalisän maksamisesta kunnan ja Kelan välillä tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi. Sopimuksessa kuntalisän maksamisen ehdoiksi määrätään em. lisäksi: Lisä maksetaan hoitorahan korotuksena. Kela ei maksa kuntalisää, jos perhe saa vanhempainpäivärahaa.

Lautakunta päättää, että kuntalisää ei makseta kuukautta lyhyemmältä ajalta eikä takautuvasti. Jos kotihoidon tuki ja kuntalisä alkaa tai päättyy kesken kuukauden, maksetaan avustus ko. kuukaudelta ositettuna.

Lautakunta päättää valtuuttaa varhaiskasvatuksen vastaavan ja sivistystoimen esimiehen solmimaan Kelan kanssa lautakunnalle esitellyn sopimusluonnoksen mukaisen sopimuksen kotihoidon tuen kuntalisän maksamisen siirtämisestä toistaiseksi Kelan maksettavaksi.

Lisäksi lautakunta päättää, että kunta huolehtii kotihoidontuen kuntalisän maksamisesta em. kriteerein siihen saakka, kunnes avustuksen maksaminen siirtyy Kelalle. Avustus maksetaan takautuvasti alkuvuonna 2023 päätöksenteon vuoksi.

Perheiden tulee hakea avustus alkuvuoden osalta pois lukien ne perheet, jotka täyttävät kuntalisän maksamisen kriteerit ja jotka ovat avustusta vuodelle 2023 hakeneet jo vuoden 2022 aikana. Lautakunta päättää asettaa kotihoidon tuen kuntalisän julkisesti haettavaksi alkuvuoden 2023 osalta.

Asian käsittely: Laura Heiskanen ilmoitti olevansa esteellinen osallisuuskäyvien perusteella ja hän poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Keskustelun kuluessa Mikko Väisänen esitti, että kuntalisän maksamisen toteuttaa Sonkajärven kunta. Kuntalisän kriteerit olisivat seuraavia muutoksia lukuun ottamatta samat kuin, kuin vuonna 2022: kuntalisän suuruus on 300 euroa / kuukaudessa alle kaksi vuotiaasta lapsesta

minimissään kaksi kuukautta ja maksimissaan 12 kuukautta vuonna 2023. Lisä maksettaisiin vain täysistä kuukausista Kelan kotihoidontuen myöntämisen mukaisesti. Lisää maksetaan takautuvasti maksimissaan kahden kuukauden ajalta. Arto Moisanen kannatti Mikko Väisäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty varhaiskasvatuksen vastaavan pohjaesityksestä poikkeava kannatettu vastaesitys, oli asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysjärjestysesityksen: ne jotka kannattavat varhaiskasvatuksen vastavan pohjaesitystä vastaavat vuorollaan "jaa" ja ne jotka kannattavat Mikko Väisäsen vastaesitystä vastaavat vuorollaan "ei". Äänestysjärjestysesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä varhaiskasvatuksen vastaavan pohjaesitys sai 2 ääntä (Venla Koistinen ja Pirjo Rönkkö) ja Mikko Väisäsen vastaesitys sai 2 ääntä (Mikko Väisänen ja Arto Moisanen).

Puheenjohtaja totesi sivistyslautakunnan päätökseksi tulleen puheenjohtahan äänen ratkaistessa 2-2 Mikko Väisäsen esityksen, jossa kuntalisän maksamisen toteuttaa Sonkajärven kunta ja että kuntalisän kriteerit olisivat seuraavia muutoksia lukuun ottamatta samat kuin vuonna 2022: kuntalisän suuruus on 300 euroa / kuukaudessa alle kaksi vuotiaasta lapsesta minimissään kaksi kuukautta ja maksimissaan 12 kuukautta vuonna 2023. Lisä maksetaan vain täysistä kuukausista Kelan kotihoidontuen myöntämisen mukaisesti. Lisää maksetaan takautuvasti maksimissaan kahden kuukauden ajalta.

Lapsivaikutusten ennakoarviointi:
Vaikutukset hyvinvointiin neutraalit
Vaikutukset turvallisuuteen neutraalit

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta hyväksyi Sonkajärven kotihoidontuen kuntalisän ehdot ajalle 1.1.2023-31.12.2023 päätösesityksen mukaisesti seuraavilla muutoksilla: kuntalisän suuruus on 300 euroa / kuukaudessa alle kaksi vuotiaasta lapsesta minimissään kaksi kuukautta ja maksimissaan 12 kuukautta vuonna 2023. Lisä maksetaan vain täysistä kuukausista Kelan kotihoidontuen myöntämisen mukaisesti. Lisää maksetaan takautuvasti maksimissaan kahden kuukauden ajalta. Kuntalisän maksamisen toteuttaa Sonkajärven kunta.